

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.26.6.2023

Pani
Anna Szymczak
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 89
im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
w Poznaniu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/082 - Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w województwie lubuskim,
wielkopolskim i zachodniopomorskim

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 89 im. K. Kamila Baczyńskiego w Poznaniu ¹ , ul. Sochaczewska 3, 60-645 Poznań
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Olszewska, Dyrektor Szkoły ² od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2023 r. Anna Szymczak, Dyrektor Szkoły od 1 września 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w województwie lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w latach wcześniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Agnieszka Hofman, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/141/2023 z dnia 6 września 2023 r. 2. Paweł Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/147/2023 z dnia 23 września 2023 r. (akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor Szkoły lub Dyrektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Szkoły planowała nadzór pedagogiczny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁵ i zatrudniała kadre pedagogiczną posiadającą odpowiednie – zgodne z przepisami ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁶ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁷ - przygotowanie zawodowe oraz kwalifikacje.

Podejmowane działania w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego były rzetelne i służyły podniesieniu jakości kształcenia w Szkole, w tym uzyskiwaniu coraz lepszych wyników na egzaminie ósmoklasisty.

Nieprawidłowości dotyczyły braku zamieszczenia w statucie Szkoły regulacji dotyczących organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży i nieprzedstawienia radzie pedagogicznej zmiany do planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022. Nieprawidłowości te miały istotnego wpływu na sprawowanie nadzoru pedagogicznego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

I. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego

1. W latach szkolnych 2020/2021 - 2022/2023 w Szkole zatrudnionych było ogółem: 56 nauczycieli w roku 2020/2021, 58 nauczycieli w roku 2021/2022 i 57 w roku 2022/2023. Nauczycieli prowadzących w tym okresie zajęcia było odpowiednio: 36, 35 i 36.

Najwięcej (po czworo) w całym okresie objętym kontrolą zatrudnionych było nauczycieli matematyki i języka polskiego oraz po trzech nauczycieli języka angielskiego i jeden nauczyciel języka niemieckiego. W ww. okresie Szkoła zatrudniała dwóch psychologów⁸, jednego pedagoga i od roku szkolnego 2022/2023 jednego pedagoga specjalnego.

Zatrudniona w Szkole kadra pedagogiczna posiadała odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje⁹, spełniając wymagania wskazane w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nauczycieli oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela.

(akta kontroli str. 12-22)

2. Liczba uczniów w Szkole w latach szkolnych 2020/2021 – 2022/2023 wynosiła:

- w roku szkolnym 2020/2021, 418 uczniów w tym dwóch objętych nauczaniem indywidualnym¹⁰,

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1551 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1289 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie kwalifikacji nauczycieli.

⁸ W latach szkolnych 2020/2021 i 2022/2023, jednego w roku szkolnym 2021/2022.

⁹ Na próbie czterech losowo wybranych nauczycieli prowadzących zajęcia z przedmiotów obowiązkowych w klasach VI-VIII (język polski, matematyka, język angielski) oraz jednego wychowawcy oddziału (klasy ósmej), którego uczniowie w 2022 r. zdawali egzamin ósmoklasisty ustalono, że wszyscy ci nauczyciele posiadali ukończone studia kierunkowe nauczanych przedmiotów oraz przygotowanie pedagogiczne.

- w roku szkolnym 2021/2022, 473 uczniów, w tym jeden objęty nauczaniem indywidualnym¹¹,

- w roku szkolnym 2022/2023, 473 uczniów, w tym czterech objętych nauczaniem indywidualnym¹².

Spośród ogółu uczniów, w latach szkolnych 2020/2021 – 2022/2023 do klas VI, VII i VIII uczęszczało:

- w roku szkolnym 2020/2021 odpowiednio: 82, 58 i 36,

- w roku szkolnym 2021/2022 odpowiednio: 36, 90 i 60,

- w roku szkolnym 2022/2023 odpowiednio: 63, 40 i 86 uczniów.

Opinie poradni psychologiczno-pedagogicznych¹³, w klasach VI, VII i VIII posiadało:

- w roku szkolnym 2020/2021 odpowiednio: 25, 16 i 5 uczniów,

- w roku szkolnym 2021/2022 odpowiednio: 8, 27 i 15 uczniów,

- w roku szkolnym 2022/2023 odpowiednio: 1, 7 i 29 uczniów.

Orzeczenia PPP w klasach VI, VII i VIII posiadało;

- w roku szkolnym 2020/2021 jeden¹⁴ i trzech¹⁵ uczniów,

- w roku szkolnym 2021/2022 po jednym uczniu¹⁶,

- w roku szkolnym 2022/2023 dwóch¹⁷ i czterech¹⁸ uczniów.

Spośród powyższych opinii i orzeczeń PPP¹⁹ wydanych dla uczniów klas VI, VII i VIII, najwięcej uczniów posiadało wskazanie dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia, tj.:

- w roku szkolnym 2020/2021 odpowiednio: 26, 16 i 8 uczniów,

- w roku szkolnym 2021/2022 odpowiednio: 8, 28 i 16 uczniów,

- w roku szkolnym 2022/2023 odpowiednio: 3, 7 i 33 uczniów,

a zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia w roku szkolnym 2022/2023 realizował jeden uczeń w klasie VIII.

(akta kontroli str. 23)

W Szkole podejmowano działania w celu rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów. Na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji 10 uczniów, którzy w roku szkolnym 2021/2022 uzyskali najniższe średnie z ocen na koniec VIII klasy²⁰ ustalono, że uczniowie ci byli we wrześniu 2019 r. (na początku nauki w klasie VI) objęci przez wychowawców klas „Diagnozami szkolnymi” co służyło rozpoznaniu ich indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz potrzeb i możliwości edukacyjnych.

Przeprowadzone w klasie VI diagnozy potrzeb i możliwości edukacyjnych obejmowały wynik obserwacji i analizy dokumentów odnośnie: ogólnej charakterystyki osiągnięć szkolnych w zakresie opanowania podstawy programowej; wiadomości i umiejętności szkolnych; czytania, pisania i liczenia; motywacji do

---

¹⁰ Po jednym klasie szóstej i w klasie ósmej.

¹¹ W klasie siódmej.

¹² W klasie szóstej jeden uczeń i w klasie ósmej - trzech.

¹³ Dalej: PPP.

¹⁴ W klasie szóstej.

¹⁵ W klasie ósmej.

¹⁶ W klasach siódmych i ósmych.

¹⁷ W klasie szóstej.

¹⁸ W klasie ósmych.

¹⁹ O potrzebie kształcenia specjalnego, o potrzebie indywidualnego nauczania, opinii wskazującej na potrzebę takiego dostosowania.

²⁰ Od 2,88 do 3,94.

nauki; zainteresowań i preferowanych metod i form uczenia się; pracy na lekcjach oraz preferowanych środków dydaktycznych.

Diagnozy indywidualnych potrzeb rozwojowych w klasie VI objęły wyniki obserwacji i analizy dokumentów odnośnie zaspokajania potrzeb ucznia dotyczących: poczucia bezpieczeństwa, więzi, miłości i uznania, szacunku, akceptacji i zrozumienia oraz dowartościowania.

W wyniku opisu funkcjonowania ucznia w danym obszarze w diagnozie każdorazowo wskazano jego mocne strony oraz obszary do pracy i proponowane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W zakresie potrzeb i możliwości edukacyjnych w stosunku do pięciu uczniów stwierdzono konieczność udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych²¹ z języka polskiego i z matematyki. W przypadku pozostałych uczniów nie stwierdzono takiej konieczności.

W wyniku diagnozy indywidualnych potrzeb rozwojowych²² wychowawcy klas opracowywali arkusze indywidualizacji pracy i dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia. Obejmowały one organizację procesów uczenia w obszarach, metod, form czasu i tempa pracy oraz środków dydaktycznych i materiałów, a także sposobu dostosowania procesów uczenia do możliwości i potrzeb ucznia.

Pięciorgu uczniom, wobec których stwierdzono konieczność zapewnienia²³ zajęć wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych Szkoła zapewniła ich odpowiednią liczbę.

Spośród 10 uczniów objętych badaną próbą, stwierdzono konieczność uczestnictwa pięciu uczniów w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych z języka polskiego i matematyki, w tym dwóch uczniów także uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Spośród ww. pięciu uczniów: rodzice dwóch uczniów nie wyrazili zgody na ich uczestnictwo w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych. Pozostali uczęszczali sporadycznie na te zajęcia, jeden uczeń trzykrotnie wziął udział w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych.

Oceny postępów ucznia (zdiagnozowanego w klasie szóstej) oraz efektów wprowadzonych metod pracy dokonywano jednokrotnie w klasie VII. Diagnoza dokonywana była z języka angielskiego, matematyki i z języka polskiego przy użyciu arkuszy diagnostycznych przygotowanych i udostępnionych online przez wydawnictwa oświatowe. Indywidualne wyniki diagnozy Szkoła przekazała rodzicom uczniów.

(akta kontroli str. 24-76)

Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły w roku szkolnym 2019/2020 wychowawcy klas szóstych dokonali diagnozy tych uczniów, którzy osiągnęli najniższe wyniki edukacyjne i/lub sprawiali problemy wychowawcze. W późniejszych klasach (siódmym i ósmym) monitorowano i weryfikowano ustalenia i zalecenia zawarte w diagnozach uczniów z klasy szóstej. Uwagi i zalecenia dokumentowane były w dziennikach pedagoga i psychologa szkolnego, w Rejestrze pracy nauczyciela, Arkuszu zapobiegania niepowodzeniom szkolnym w trakcie kształcenia na odległość oraz w dziennikach zajęć specjalistycznych. W dziennikach pedagoga i psychologa szkolnego analiza postępów oraz wnioski i zalecenia do dalszej pracy dokumentowano na bieżąco, a w dziennikach zajęć specjalistycznych po każdym

²¹ O których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1280 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzenia w sprawie ppp”.

²² Opracowywanych tylko na początku klasy szóstej.

²³ W każdym z lat szkolnych objętych kontrolą.

półroczu. Arkusze diagnozy i arkusze indywidualizacji pracy, o których mowa powyżej nie były modyfikowane. Arkusze miały za zadanie pomóc wychowawcom w zdiagnozowaniu potrzeb uczniów. Rekomendacje do dalszej pracy z uczniami przygotowywali nauczyciele specjaliści prowadzący zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dyrektor w planie nadzoru na rok szkolny 2020/2021 nie zaplanował modyfikacji tych arkuszy.

(akta kontroli str. 101)

W latach szkolnych 2020/2023²⁴ uczniowie Szkoły korzystali z następujących form pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie zajęć pozalekcyjnych:

- zajęcia rozwijające uzdolnienia²⁵,
- zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się²⁶,
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze²⁷,
- zajęcia specjalistyczne²⁸, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Łącznie w roku szkolnym 2020/2021 w ww. zajęciach uczestniczyło 154 spośród 155 uczniów, którzy powinni w nich uczestniczyć, w roku szkolnym 2021/2022 uczestniczyło 199 spośród 207 uczniów, a w roku 2022/2023 uczestniczyło 214 spośród 217 uczniów.

W powyższym okresie zrealizowano łącznie odpowiednio: 35 spośród 37 zaplanowanych godzin zajęć tygodniowo, 54 godziny (wszystkie zaplanowane) oraz 32 na 31 zaplanowanych godzin zajęć tygodniowo.

Przez cały okres objęty kontrolą najwięcej zajęć przypadało na zajęcia rozwijające uzdolnienia – odpowiednio 11 i 8 godzin tygodniowo w latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022. W tym okresie uczestniczyło w nich odpowiednio 160 i 114 uczniów. W roku szkolnym 2022/2023 uczestniczyło w nich podczas jednej godziny zajęć tygodniowo 19 uczniów.

Na zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się, najwięcej godzin zajęć tygodniowo (16), w których uczestniczyło 105 uczniów, wykorzystano w roku szkolnym 2021/2020. W roku poprzednim (2020/2021) były to trzy godziny i 33 uczniów, a w roku następnym (2022/2023) dwie godziny i 24 uczniów.

Uczniowie ci uczestniczyli w tych zajęciach w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Poznaniu oraz w ramach zajęć sportowych finansowanych przez Radę Osiedla Winiary w Poznaniu.

Na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 wykorzystano odpowiednio 13 i 12 godzin zajęć tygodniowo, w których uczestniczyło odpowiednio 30 i 72 uczniów spośród odpowiednio 53 i 72 tych, którzy powinni w nich uczestniczyć. W roku szkolnym 2020/2021 z powodu epidemii koronawirusa zajęcia te nie były realizowane.

Na zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, w latach szkolnych objętych kontrolą wykorzystano po osiem godzin zajęć tygodniowo, w których uczestniczyło odpowiednio 31, 32 i 34 uczniów spośród odpowiednio 53, 63 i 64 uczniów, którzy powinni w nich uczestniczyć.

Na zajęcia logopedyczne w latach szkolnych objętych kontrolą wykorzystano po osiem godzin zajęć tygodniowo, w których uczestniczyło odpowiednio 36, 18 i 28

²⁴ Według stanu na 30 września roku 2020, 2021, 2022.

²⁵ o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 2) rozporządzenia w sprawie ppp.

²⁶ o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 3) rozporządzenia w sprawie ppp.

²⁷ o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4) rozporządzenia w sprawie ppp.

²⁸ o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 5) rozporządzenia w sprawie ppp.

uczniów, spośród odpowiednio 36, 29 i 28 uczniów, którzy powinni w nich uczestniczyć.

Przyczynami niższej frekwencji uczniów na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych i rozwijających kompetencje emocjonalne był brak zgody rodziców na uczestnictwo dzieci w tych zajęciach.

(akta kontroli str. 78)

3. W okresie objętym kontrolą uczniowie Szkoły uzyskiwali na egzaminach ósmoklasisty wyniki zbliżone do średnich wyników w województwie wielkopolskim i w kraju, choć z egzaminu z maja 2023 r. osiągnęli wyniki powyżej średnich wyników w kraju i w województwie ze wszystkich przedmiotów.

W roku szkolnym 2020/2021:

- z języka polskiego średni wynik Szkoły wyniósł 64,03%²⁹, średni wynik w kraju wyniósł 60%, a średni wynik w województwie wielkopolskim - 57,79%;

- z matematyki średni wynik Szkoły wyniósł 53,14%³⁰, średni wynik w kraju wyniósł 47%, a średni wynik w województwie wielkopolskim - 45,07%;

- z języka angielskiego średni wynik Szkoły wyniósł 75%³¹, średni wynik w kraju wyniósł 66%, a w województwie wielkopolskim - 63%.

W roku szkolnym 2021/2022:

- z języka polskiego średni wynik Szkoły wyniósł 57,61%³², średni wynik w kraju wyniósł 60%, a w województwie wielkopolskim - 56,66%.

- z matematyki średni wynik Szkoły wyniósł 55,58%³³, średni wynik w kraju wyniósł 57%, a w województwie wielkopolskim - 55%.

- z języka angielskiego średni wynik Szkoły wyniósł 67%³⁴, średni wynik w kraju wyniósł 67%, a w województwie wielkopolskim - 55%.

W roku szkolnym 2022/2023:

- z języka polskiego średni wynik Szkoły wyniósł 75%³⁵, średni wynik w kraju wyniósł 66%, a w województwie wielkopolskim - 63,2 %.

- z matematyki średni wynik Szkoły wyniósł 65%³⁶, średni wynik w kraju wyniósł 53%, a w województwie wielkopolskim - 51%.

- z języka angielskiego średni wynik Szkoły wyniósł 74 %³⁷, średni wynik w kraju wyniósł 66%, a w województwie wielkopolskim - 63%.

W całym okresie objętym kontrolą żaden z uczniów nie pisał egzaminu z języka obcego innego niż angielski.

Wyniki staninowe Szkoły wynosiły: w roku 2021 z języka polskiego i matematyki 6, z języka angielskiego 7, w 2022 r. z języka polskiego i matematyki spadły do 5, z języka angielskiego do 6. W 2023 r. wyniki staninowe z języka angielskiego i matematyki wzrosły do 7, a z języka polskiego do 8.

(akta kontroli str. 109, 110-176)

W roku szkolnym 2021/2022 dyrektor Szkoły wystąpił do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej o trzy niestandardowe arkusze egzaminacyjne na egzamin

---

²⁹ W oddziałach uzyskano: 58,8% i 68,8%.

³⁰ 45%, 62%.

³¹ 41,13%, 41,85%.

³² 57,8%, 61%, 52%.

³³ 51%, 65%, 52%.

³⁴ 56%, 82%, 65%.

³⁵ 65%, 72%, 77%, 73%.

³⁶ 56%, 70 %, 69%, 65%.

³⁷ 68%, 78%, 80%, 72%.

ósmoklasisty, a w roku szkolnym 2022/2023 o dwanaście niestandardowych arkuszy.

(akta kontroli str. 110-176, 551-552, 553)

W każdym z powyższych lat szkolnych sporządzano raporty po egzaminie ósmoklasisty, które były przedstawiane i omawiane na posiedzeniach rady pedagogicznej, odpowiednio 25 sierpnia 2021 r., 30 sierpnia 2022 r. i 17 października 2023 r.³⁸ W raportach zawarte były zarówno wnioski jak i rekomendacje do dalszej pracy z uczniami dla każdego przedmiotu³⁹.

(akta kontroli str. 110-176)

Przed opracowaniem raportów z egzaminów ósmoklasisty dyrektor pobierał z Systemu Informatycznego Obsługi Egzaminów Ogólnokształcących tabele z uzyskanymi przez uczniów punktami za poszczególne zadania. Wyniki ujęte w zestawieniach były analizowane, a zadania segregowane według współczynnika łatwości zadań przed nauczycieli właściwych przedmiotów. Wskazywano zadania, które okazały się dla uczniów Szkoły trudne, umiarkowanie trudne i bardzo trudne. Na tej podstawie nauczyciele przygotowywali raporty z poszczególnych przedmiotów zawierające wykresy łatwości zadań dla całej szkoły, poszczególnych klas i indywidualnych uczniów⁴⁰. Na podstawie sformułowanych przez nauczycieli uczących przedmiotów egzaminacyjnych/sprawdzających arkusze wniosków przygotowane były rekomendacje przez zespół składający się z nauczycieli uczących oraz Zespół dydaktyczny⁴¹. Tak przygotowane raporty omawiane były podczas rozmowy dyrektora z nauczycielami je przygotowującymi. Analizowane były wnioski i rekomendacje. Zaakceptowana treść wniosków i rekomendacji przedstawiana była podczas posiedzenia rady pedagogicznej. Wykorzystanie wniosków i rekomendacji w planowaniu nadzoru pedagogicznego na kolejny rok szkolny opisano w punkcie 8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Szczegółowym badaniem objęto dokumentację dotyczącą analiz wyników egzaminów ósmoklasisty z maja 2022 r., które prowadzono w Szkole – zgodnie z wymaganiami VIII wobec szkół (poz. 7) z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek⁴². W dokumencie tym znajdowały się wnioski i rekomendacje w podziale na poszczególne przedmioty (język polski, matematyka i język angielski). Wnioski sformułowane dla wyników z języka polskiego były ogólne – stanowiły porównanie do wyniku w kraju i w Wielkopolsce i wskazywały, która z klas ósmych poradziła sobie najlepiej. Opisano zadania, które przysporzyły najwięcej trudności (z czego one wynikały), a które były dla uczniów łatwe. Wnioski z osiągniętych wyników z matematyki także były ogólne i dotyczyły oceny stopnia poradzenia sobie z prostymi rachunkami pamięciowymi i trudności z rozwiązaniem zadania zamkniętego. Wnioski dotyczące wyników z języka angielskiego odnosiły się szczegółowo do zagadnień, które sprawiły najwięcej i najmniej trudności uczniom Szkoły.

³⁸ Raporty z wyników egzaminów stanowiły załączniki do protokołów z posiedzeń rady pedagogicznej.

³⁹ Np. z j. polskiego: doskonalenie umiejętności redagowania dłuższych form wypowiedzi pisemnej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na konieczność używania różnych konstrukcji składniowych, poszerzać zasób słownictwa, w tym znajomość frazeologizmów; z matematyki: ćwiczyć rozwiązywanie zadań, których treść zapisana jest za pomocą tabel, wykresów, diagramów; z j. angielskiego: doskonalić umiejętność przetwarzania stosowanych struktur leksykalno-gramatycznych we właściwym kontekście, analizować z uczniami powiązania tekstu z poszczególnymi opcjami odpowiedzi w zdaniu.

⁴⁰ W przypadku egzaminów ósmoklasisty dyrektor szkoły pobierał wykresy z systemu SIOEO.

⁴¹ Zespoły dydaktyczne - zespoły nauczycielskie były powoływane w Szkole na posiedzeniu rady pedagogicznej planującej pracę szkoły na nowy rok szkolny; W roku szkolnym 2023/2024 zostały dodatkowo wprowadzone Procedury powoływania zespołów nauczycielskich w Szkole Podstawowej nr 89 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Poznaniu; w procedurach opisana zostały: rodzaje zespołów, organizacja pracy i zadania zespołów.

⁴² Dz. U. z 2020 r. poz. 2198 ze zm.

W załączniku do protokołu z posiedzenia rady pedagogicznej zawarto analizy wyników z egzaminu z języka polskiego poszczególnych klas, charakterystykę zadań z arkusza testowego oraz wnioski tożsame w treści z raportem. Nie zawarto rekomendacji. W raporcie z wyników z egzaminu z matematyki zawarto wyniki poszczególnych uczniów klas ósmych, wnioski dotyczące zagadnień, które nie przysporzyły trudności oraz zadań dla uczniów trudnych; zawarto rekomendacje. W załączniku brak było analizy wyników z języka angielskiego w poszczególnych klasach. Szczegółowo odniesiono się do zadań i zagadnień, które były przedmiotem egzaminu z tego przedmiotu i sformułowano rekomendacje.

(akta kontroli str. 141-176)

Rekomendacje w odniesieniu do wyników z języka polskiego w roku 2022 r. były inne niż w roku poprzednim; dotyczyły np. utrwalania zasad ortografii i interpunkcji oraz egzekwowania poprawności w tym zakresie na wszystkich przedmiotach, poszerzania zakresu słownictwa oraz znajomości frazeologii i uświadamiania uczniom bezwzględnej konieczności znajomości treści lektur szkolnych.

Rekomendacje w odniesieniu do wyników z matematyki w roku 2022 r. były inne niż z roku poprzednim, dotyczyły konieczności ćwiczenia: układania równań do zadania tekstowego i uzasadniania odpowiedzi i rozwiązań, rozwiązywania zadań łączących wiedzę z kilku tematów, zwracania uwagi na koniczność zapisywania pełnego rozwiązania, konieczności częstszego wprowadzenia pracy samodzielnej, zwłaszcza przy analizie poleceń. We wnioskach z tej części egzaminu odniesiono się do tego w jaki sposób uczniowie poradzili sobie z poszczególnymi zadaniami, rekomendacje dotyczyły tych zadań, które okazały się dla uczniów trudne.

Mimo, że wynik z języka angielskiego w roku 2022 był wyższy od tego z 2021 r., w raporcie o wynikach egzaminu zawarto osiem rekomendacji, przy czym pięć z nich było identycznych jak w roku poprzednim, dodano trzy inne (*uczulać uczniów na obecność dystrakcji w zadaniach zamkniętych, powtarzać nawet najbardziej podstawowe struktury, ponieważ w nich też uczniowie popełniają błędy, w szczególności w przypadku zadań otwartych, poszerzać repertuar sposobów wyrażania funkcji komunikacyjnych, używać ich w sposób poprawny językowo*). Wnioski z tej części egzaminu odniesiono szczegółowo do stopnia trudności zadań wobec osiągniętych przez uczniów wyników.

W przedłożonych do kontroli raportach z egzaminów nie było zapisów dyrektora wskazujących na formułowanie wniosków innych niż te które przedstawili nauczyciele opracowujący raport. Wynikało to – jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły - z przyjętej metodologii pracy nad raportami, wg której dyrektor uzgadniał z nauczycielami treść raportów przed prezentacją na posiedzeniu rady pedagogicznej.

(akta kontroli, str. 110-176, 544-548)

W kwestii planowania działań w reakcji na uzyskiwane przez uczniów wyniki egzaminów ósmoklasisty Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *w celu poprawy wyników egzaminu ósmoklasisty po roku szkolnym 2020/2021 zorganizowano:*

- *zajęcia wspomagające z przedmiotów egzaminacyjnych; zajęcia zostały zaproponowane wszystkim uczniom z klas IV-VIII, miały na celu nadrobienie braków wynikających z prowadzonego kształcenia na odległość, w zajęciach uczestniczyła duża grupa uczniów, nauczyciele informowali o terminie zajęć poprzez moduł Wiadomości w dzienniku elektronicznym, rodzice w wiadomości zwrotnej informowali prowadzących zajęcia o chęci uczestnictwa ich dziecka w zajęciach,*
- *w roku szkolnym 2022/2023 zostały zorganizowane konsultacje dla uczniów, harmonogram konsultacji został udostępniony rodzicom na stronie szkoły w pierwszym tygodniu września, a informacja została przekazana przez ogłoszenie dziennika elektronicznego, terminy konsultacji zostały zaplanowane tak,*

aby uczestniczyć w nich mógł każdy uczeń (potwierdzeniem obecności uczniów i realizacji tematów są zeszyty konsultacji), celem konsultacji było uzupełnienie przez uczniów treści podstawy programowej obowiązkowego nauczania, rozszerzenie treści podstawy programowej oraz utrwalenie nabytych wiadomości i umiejętności,

- przeprowadzenie diagnoz edukacyjnych z przedmiotów egzaminacyjnych w klasach siódmych, wdrażanie strategii oceniania kształtującego w szkole, stosowanie modelu lekcji z wykorzystaniem strategii efektywnego uczenia się i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

(akta kontroli str. 544-545, 546-547)

4. W okresie objętym kontrolą⁴³ miała miejsce kontrola doraźna przeprowadzona przez pracowników Kuratorium Oświaty w Poznaniu⁴⁴. Kuratorium nie przeprowadziło w Szkole kontroli sprawowania nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 195-199)

W roku 2022 r. obecna wicedyrektor⁴⁵ dokonała oceny pracy obecnej dyrektor Szkoły (wówczas wicedyrektora) jako wyróżniającej. Obecna Dyrektor Szkoły 8 września 2023 r. dokonała oceny pracy wicedyrektora Szkoły jako wyróżniającej. Obie oceny nie zawierały odniesień do kwestii nadzoru pedagogicznego. Kurator Oświaty nie dokonał oceny pracy dyrektora Szkoły w okresie objętym kontrolą⁴⁶.

(akta kontroli str. 200-204)

Przedmiotem badania kompetencji kluczowych⁴⁷ były zagadnienia związane z oceną stanu wiedzy w zakresie kompetencji kluczowych wśród dyrekcji, nauczycieli i uczniów. Arkusz ankiety dla Dyrektora⁴⁸ miał ocenić stan jej wiedzy na temat kompetencji kluczowych; podać czy uczestniczyła w działaniach podnoszących wiedzę na temat rozwijania kompetencji kluczowych uczniów; wskazać, które działania szkoły były w największym stopniu ukierunkowane na kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów; podać jakie podejmowała działania w celu wspierania nauczycieli w podnoszeniu ich kompetencji kluczowych i jakie działania podejmowała w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego w celu wspierania nauczycieli w kształceniu i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów. W badaniu w zakresie kompetencji kluczowych udział wzięło również pięciu nauczycieli⁴⁹, którzy mieli podać jakie działania podejmowali w celu poszerzenia wiedzy na temat kształcenia u uczniów kompetencji kluczowych.

Przeprowadzone badanie uczniów obejmowało kilka zakresów sprawdzania ich poziomu kompetencji kluczowych, w tym m.in. czy uczniowie: czytają teksty w języku ojczystym i języku obcym, korzystają z różnych źródeł informacji, w czasie lekcji wypowiadają się w sposób zachęcający do współpracy, wykorzystują poprawnie jednostki miary, wagi itp., odczytują informacje z danych statystycznych oraz wykresów i w oparciu o nie tworzą wnioski.

(akta kontroli str. 203-230)

Raporty po badaniu kompetencji kluczowych opracowanych przez Kuratorium Oświaty w kwietniu 2022 r. zostały przedstawione na posiedzeniu rady

---

⁴³ W październiku 2022 r.

⁴⁴ Dotyczyła prawidłowości udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczennicy szkoły w latach 2020/2021 i 2021/2022, respektowania zapisów statutu szkoły dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa, opieki i skutecznego nadzoru nad uczennicą oraz współpracy szkoły z rodzicami uczennicy. Nie stwierdzono nieprawidłowości, nie sformułowano wniosków ani zaleceń.

⁴⁵ Wówczas dyrektor Szkoły.

⁴⁶ Nie dokonał ocen pracy obu dyrektor od 2018 r.

⁴⁷ Przeprowadzonego w Szkole przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu w marcu 2022 r.

⁴⁸ Badanie dotyczyło lat 2020/2021 i 2021/2022.

⁴⁹ Badanie dotyczyło lat 2020/2021 i 2021/2022.

pedagogicznej 5 kwietnia 2022 r. W sprawie sposobu wykorzystania przesłanych przez Kuratorium raportów Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zagadnienia „kształtowanie kompetencji kluczowych - rozwijanie przedsiębiorczości” zawarto zarówno w kontroli przebiegu kształcenia i wychowania w szkole, jak i we wspomaganium. Wnioski z badania kompetencji kluczowych wykorzystane zostały w doborze tematyki lekcji otwartych. Nauczyciele prowadzący lekcje otwarte zamieszczają je w planach zespołów samokształceniowych lub organizują po analizie bieżących potrzeb szkoły. Nauczyciel prowadzący lekcje otwarte zaprasza w zależności od tematyki lekcji wszystkich nauczycieli lub poszczególne zespoły nauczycielskie.

(akta kontroli str. 549-550)

5. W obowiązującym⁵⁰ w Szkole statucie uwzględniono elementy wymagane przepisem art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁵¹, w tym w szczególności:

- a) cele zadania Szkoły z uwzględnieniem zakresu udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- b) prawidłowo wskazano organy Szkoły odpowiedzialne za sprawowanie nadzoru pedagogicznego (dyrektora Szkoły i radę pedagogiczną).

W Statucie uwzględniono także kwestie odnoszące się m.in. do:

- zakresu zadań nauczycieli, w tym wychowawców,
- form opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych jest potrzebna pomoc i wsparcie,
- organizację i formy współdziałania Szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki.

(akta kontroli str. 231-273)

W statucie nie określono organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, wymaganych przepisem art. 98 ust. 2 pkt 1 Prawa oświatowego.

W tej kwestii Dyrektor wyjaśniła, że organizacja współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży została zawarta wewnątrz kontrolnych procedurach dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznych w Szkole, wprowadzanych zarządzeniem nr 107/2022 z 1 września 2022r.

W powołanym zarządzeniu nie określono organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Opisano w nim procedury: przygotowania opinii wychowawcy o uczniu w przypadku diagnozowana przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną; po przyjęciu wniosku o objęcie pomocą poradni psychologiczno-pedagogicznej; po przyjęciu orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Dalszy opis zamieszczono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 231-256, 257-273, 551-552, 553)

6. Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły w okresie objętym kontrolą nie obowiązywały inne regulacje wewnętrzne niż plany nadzoru pedagogicznego odnoszące się do sprawowania nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 274-275)

7. Zgodnie z przepisem § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 Dyrektor szkoły plany nadzoru pedagogicznego przedstawiła na zebraniach rady pedagogicznej,

⁵⁰ Od 1 września 2022 r.

⁵¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.

odpowiednio 14 września 2021 r. i 13 września 2022 r. Przedstawienie planów nadzoru pedagogicznego udokumentowano w treści protokołów z posiedzeń rady pedagogicznej oraz załącznikach do tych protokołów.

(akta kontroli str. 278-284)

8. Zgodnie z przepisem § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, plany nadzoru pedagogicznego na lata 2021/2022 i 2022/2023 były opracowane z uwzględnieniem wniosków z nadzoru, sformułowanych odpowiednio w latach 2020/2021 i 2021/2022. W roku szkolnym 2021/2022 dotyczyły one: wdrażania efektywnych strategii uczenia się, wdrażania strategii oceniania kształtującego, poprawności stosowania pracy w grupach, opracowania systemu wsparcia dla poszczególnych uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną na zajęciach online, oceny terminowości i prawidłowości prowadzenia dokumentacji nauczania; uwzględniania w planach pracy zespołów samokształceniowych działań dotyczących rozwijania u uczniów kreatywności i przedsiębiorczości; przebiegu procesu nauczania i uczenia się na pojedynczych zajęciach lekcyjnych.

W roku szkolnym 2022/2023 wnioski z nadzoru pedagogicznego dotyczyły: przestrzegania przez nauczycieli przepisów dotyczących działalności dydaktycznej i wychowawczej oraz innej działalności statutowej szkoły, nieterminowego prowadzenia dokumentacji nauczania, nierealizowania zaleceń dotyczących oceny efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przestrzegania przepisów dot. zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i opieki, informowania dyrektora o planowanych wyjściach i wycieczkach oraz prowadzeniu dokumentacji wycieczek.

Rekomendacje dotyczyły: przypomnienia na początku roku szkolnego na spotkaniu zespołów nauczycielskich szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego uczniów i kryteriów oceniania zachowania; zobowiązania wychowawców do terminowego i rzetelnego przygotowywania dokumentacji psychologiczno-pedagogicznej oraz dokumentacji kształcenia specjalnego; udostępnienia nauczycielom prowadzącym zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowawcom formularza dotyczącego analizy podejmowanych działań i efektów.

W obu planach uwzględniono kierunki polityki oświatowej państwa ustalone przez Ministra Nauki i Edukacji⁵², m.in. poprzez zaplanowanie w kontrolach zagadnień wynikających z kierunków polityki oświatowej.

W obu planach nadzoru – zgodnie z przepisem § 23 ust. 3 w zw. z § 22 ust. 1 pkt 2 lit a rozporządzenia w sprawie nadzoru – zaplanowano kontrole przestrzegania przez nauczycieli przepisów dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym m.in. kontrole oceny rytmiczności realizacji postawy programowej w zakresie spójności realizowania treści podstawy z planami dydaktycznymi i stosowania wskazanych w warunkach metod i form pomocy. Na rok 2021/2022, w okresie od października 2021 r. do czerwca 2022 r. zaplanowano osiem takich kontroli, w tym dwie miały objąć wychowawców klas VI-VIII. Na rok 2022/2023, w okresie od października 2022 r. do czerwca 2023 r. zaplanowano siedem takich kontroli, w tym dwie miały objąć wychowawców klas VI-VIII.

(akta kontroli str. 285-320)

Zaplanowano również – zgodnie z przepisem § 23 ust. 3 w zw. z § 22 ust. 1 pkt 2 lit a rozporządzenia w sprawie nadzoru - kontrole przebiegu procesów kształcenia i wychowania w szkole, a także efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej

⁵² Pisma: DKO-WNP.4092.46.2021.DB z 8 lipca 2021 r. na rok szkolny 2021/2022, pismo DKO-WNP.4092.75.2022.DB z 8 lipca 2022 r.

i opiekuńczej, m.in. poprawności kształtowania postaw (uwzględnianie w przebiegu procesu wychowania metod aktywizujących uczniów oraz planowość podejmowanych działań); efektów kształcenia – osiągnięcia przez uczniów umiejętności wskazanych w podstawie programowej na koniec klasy VIII; efektów kształcenia po próbnym egzaminie ósmoklasisty (j. polski, matematyka i j. angielski)⁵³. Na rok 2021/2022, w okresie od października 2021 r. do czerwca 2022 r. zaplanowano sześć takich kontroli, w tym trzy miały dotyczyć przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wychowawczych. Na rok 2022/2023, w okresie od października 2022 r. do czerwca 2023 r. zaplanowano dziewięć takich kontroli, wszystkie miały dotyczyć przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wychowawczych.

W planach nadzoru na oba lata szkolne uwzględniono również kontrole:

- prawidłowości rozpoznawania przez nauczycieli indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów („Kontrola uwzględnienia w przebiegu procesu kształcenia indywidualizacji nauczania”, badanie wykorzystania wyników diagnozy uczniów) – zaplanowano odpowiednio na październik 2021 r. i 2022 r.
- uzyskiwanych wyników na egzaminie ósmoklasisty („Kontrola efektów kształcenia po próbnym egzaminie ósmoklasisty” – zaplanowano odpowiednio na luty 2021 r. i 2022 r. i „Kontrola osiągnięcia przez uczniów umiejętności wskazanych w podstawie programowej” zaplanowano na okres luty-sierpień 2022 r. i „Kontrola efektów procesu kształcenia – osiągnięcia przez uczniów umiejętności wskazanych w podstawie programowej na koniec etapu edukacyjnego – klasy VIII” analiza wyników egzaminów zewnętrznych zaplanowano na sierpień 2023 r.

(akta kontroli str. 282-320)

W części dotyczącej obserwacji, w planach nadzoru pedagogicznego na lata 2021/2022 i 2022/2023 przewidziano – zgodnie z przepisem § 22 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru – odpowiednio 23 i 14 obserwacji, w tym odpowiednio 19 i 11 obserwacji pod kątem jakości nauczania i efektów kształcenia z uwzględnieniem zajęć z przedmiotów obowiązkowych lub prowadzących je nauczycieli. Zaplanowano odpowiednio dwie i trzy obserwacje realizowane przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i innych zajęć oraz czynności wynikających z działalności statutowej szkoły, m.in.: wdrażanie strategii oceniania kształtującego; ocenę prawidłowości realizacji zadań wychowawczo-opiekuńczych, ocenę poprawności pracy w grupach; organizację zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, organizację kształcenia z wykorzystaniem e-narzędzi i zasobów cyfrowych oraz obserwację efektywności wykorzystywanych technologii cyfrowych.

(akta kontroli str. 282-320)

Zgodnie z przepisem § 22 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru w planach nadzoru zaplanowano odpowiednio osiem i pięć obszarów, które miały zostać objęte wspomaganiami, w tym: działania w zakresie wsparcia nauczycieli – praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; działania w zakresie wsparcia wychowawczego i psychoprofilaktycznego środowiska szkolnego w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią – uczeń w sytuacji kryzysowej, interwencja kryzysowa; indywidualizacja w procesie kształcenia; skuteczne uczenie się i nauczanie – efektywność pracy w grupach; kształtowanie kompetencji kluczowych, doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego.

---

⁵³ Dyrektor analizował osiągnięte wyniki z egzaminów próbnych na podstawie arkuszy egzaminacyjnych uczniów uzyskujących najniższe wyniki z ich ocenami śródrocznymi i bieżącymi z przedmiotów egzaminacyjnych, także w oparciu o dokumentację wychowawczą i opiekuńczą.

Wśród działań wspomagających nie zaplanowano działań wprost dotyczących diagnozy pracy szkoły w kontekście uzyskiwanych ocen końcowych i wyników na egzaminie ósmoklasisty, planowania i prowadzenia działań rozwojowych, organizowania specjalistycznych szkoleń kierowanych do pedagogów, psychologów, nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych i wychowawców klas, których uczniowie w 2022 r. i w 2023 r. zdawali egzamin ósmoklasisty.

Przy żadnym z obszarów zaplanowanych do kontroli, obserwacji i wspomagania nie wskazano kryteriów ani mierników umożliwiających ocenę poszczególnych form nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora Szkoły. W tej kwestii dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„Wskaźniki i kryteria dokonywania oceny skuteczności podejmowanych działań w kontekście zapewnienia jakości nauczania i osiągniętych efektów kształcenia zawarte są w arkuszach kontroli i obserwacji zajęć. Dyrektor na potrzeby podejmowanych działań kontrolnych i wspomagających tworzy arkusze merytorycznie dostosowane do problematyki obserwacji i kontroli.”*

W kwestii tego w jaki sposób Dyrektor Szkoły dokonywała oceny skuteczności działań (w ramach kontroli, obserwacji, wspomagania) skoro nie określono wskaźników i mierników Dyrektor wyjaśniła, że *nauczyciele zaplanowani do kontroli lub obserwacji otrzymują informacje od dyrektora przez moduł „Wiadomości Librus”, wraz z arkuszem kontroli lub obserwacji⁵⁴.*

(akta kontroli str. 282-320, 551-552, 553)

9. W okresie objętym kontrolą Kuratorium Oświaty w Poznaniu nie prowadziło w Szkole kontroli innych niż opisana w pkt 4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 195-196)

Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz sformułowane wnioski i rekomendacje odnosiły się do merytorycznych zagadnień, jakie wpłynęły na osiągnięte wyniki, tj. dotyczyły działalności dydaktycznej.

(akta kontroli str. 114-176)

W okresie objętym kontrolą do Szkoły nie wpłynęły skargi, w tym skargi w zakresie dotyczącym niniejszej kontroli NIK – w sprawach związanych z przebiegiem procesów kształcenia i wychowania, efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, a także stanu i warunków działalności lub nauczania przedmiotów egzaminacyjnych.

(akta kontroli str. 331)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że *w procesie planowania nadzoru pedagogicznego nie uwzględniono wniosków z działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej pochodzących z innych źródeł niż analiza wyników nadzoru pedagogicznego, ponieważ nie stwierdzono takiej potrzeby.*

(akta kontroli str. 274-275)

10. Na posiedzeniu rady pedagogicznej 25 sierpnia 2021 r. przedstawiono zmianę w planie nadzoru pedagogicznego wynikającą z treści zarządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 3 lipca 2021 r.

Zarządzeniem nr 104/2022 Dyrektora Szkoły z 30 maja 2022 r., w związku ze zmianą kierunków polityki oświatowej państwa wprowadzonymi przez Ministra Edukacji i Nauki z 21 marca 2022 r. dotyczącymi „pomocy obywatelom Ukrainy uciekającym przed konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”, wprowadzone zostały zmiany w planie nadzoru pedagogicznego na rok 2021/2022. Zmieniony plan nadzoru na ten rok stanowił załącznik do zarządzenia Dyrektora. Nie przedstawiono jednak tych zmian radzie pedagogicznej, choć obowiązek taki wynikał z przepisu §

⁵⁴ Dyrektor wysyłał do nauczycieli powiadomienia o obserwacji z pustym arkuszem, na podstawie którego oceniał przebieg lekcji.

23 ust. 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego. Dalszy opis zamieszczono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 332-334, 341-345)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Statut Szkoły nie zawierał wymaganego treścią art. 98 ust. 2 pkt 1 Prawa oświatowego określenia organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektor Szkoły opis takiej organizacji dotyczący uwzględnienia tych zagadnień zawarto w dokumencie wewnętrznym innym niż statut - w zarządzeniu dyrektora Szkoły. W przywołanym zarządzeniu opisano procedury: przygotowania opinii wychowawcy o uczniu w przypadku diagnozowana przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną; po przyjęciu wniosku o objęcie pomocą poradni psychologiczno-pedagogicznej; po przyjęciu orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Nie uregulowano kwestii organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Zarządzenie nie określało organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

(akta kontroli str. 231-256, 257-273)

2. Niezgodnie z przepisem z § 23 ust. 4 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego Dyrektor nie przedstawiła radzie pedagogicznej zmiany do planu nadzoru pedagogicznego (wynikającej ze zmian kierunków polityki oświatowej państwa) na rok szkolny 2021/2022. Dyrektor wyjaśniła, że zmiany w planie nadzoru zostały przyjęte przez nauczycieli poprzez złożenie podpisu pod zapoznaniem się z zarządzeniem.

Zgodnie z przepisem rozporządzenia zmiana w planie nadzoru powinna być przedstawiona radzie pedagogicznej. Przyjęty przez Dyrektor Szkoły sposób zapoznania ze zmianą nie czynił zadość przepisowi rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 332-334, 341-345)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor zatrudniała kadrę pedagogiczną posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe i przygotowanie pedagogiczne. Szkoła podejmowała właściwe działania w celu rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów, którym zapewniono zajęcia adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb. W każdym roku szkolnym analizowano wyniki egzaminów ósmoklasisty oraz uwzględniano wnioski i rekomendacje z analiz wyników w działalności edukacyjnej. Statut Szkoły zawierał regulacje dotyczące zadań związanych z nadzorem pedagogicznym nad działalnością dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, ale wbrew Prawu oświatowemu nie zawierał regulacji dotyczących zasad organizacji współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży. Plany nadzoru pedagogicznego były sporządzone zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego, jednak jednej zmiany nie przedstawiono radzie pedagogicznej.

Stwierdzone nieprawidłowości nie dotyczyły bezpośrednio kontrolowanych zagadnień i pozostawały bez wpływu na ich realizację.

II. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.

Opis stanu faktycznego

1. W Planach nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022 i na rok szkolny 2022/2023 zaplanowano od września do czerwca łącznie odpowiednio po 21 kontroli⁵⁵ (i zrealizowano wszystkie), z tego odpowiednio:

- osiem i siedem kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły, w tym trzy kontrole przestrzegania powyższych wymagań przez nauczycieli przedmiotów obowiązkowych w roku szkolnym 2021/2022 i dwie w roku szkolnym 2022/2023⁵⁶,
- sześć i dziewięć kontroli przebiegu procesów nauczania i kształcenia, w tym trzy dotyczące przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wychowawczych,
- sześć i cztery kontrole efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym cztery kontrole dotyczące przedmiotów obowiązkowych,
- po jednej kontroli dotyczącej działalności statutowej Szkoły⁵⁷.

W Planach nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022 i na rok szkolny 2022/2023 zaplanowano od września do czerwca po odpowiednio sześć i cztery działania związane ze wspomaganiami nauczycieli w realizacji ich zadań⁵⁸ (i zrealizowano wszystkie), z tego odpowiednio:

- pięć i dwa działania wspomagające poprzez diagnozę pracy Szkoły⁵⁹, w tym odpowiednio trzy i dwa działania w kontekście zajęć z przedmiotów obowiązkowych i prowadzących je nauczycieli oraz pracy wychowawców,
- jedno i dwa działania⁶⁰ dotyczące planowania działań rozwojowych związanych z motywowaniem nauczycieli do doskonalenia zawodowego,

W Planach nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022 i na rok szkolny 2022/2023 zaplanowano w okresie od września do końca czerwca i zrealizowano odpowiednio 23 i 14 obserwacji⁶¹ prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, w tym odpowiednio 19 i 11 obserwacji w kontekście jakości nauczania i efektów kształcenia z uwzględnieniem zajęć z przedmiotów obowiązkowych i prowadzących je nauczycieli.

(akta kontroli str. 100)

2. Zgodnie z § 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, Dyrektor Szkoły realizowała działania doraźne odnoszące się do problematyki jakości nauczania i efektów kształcenia.

W roku szkolnym 2021/2022 podjęto 10 działań doraźnych, a w roku szkolnym 2022/2023 Szkoła podjęła osiem działań doraźnych. Działania te⁶² dotyczyły m.in. sprawdzania przestrzegania procedur bezpieczeństwa, terminowości i prawidłowości prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, a także bieżących obserwacji przebiegu procesu kształcenia na odległość na pojedynczych lekcjach, sprawdzania planowanych działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych pod kątem celowości organizowania wycieczek, konkursów i projektów oraz sprawdzania prawidłowości zapewnienia opieki dzieciom w świetlicy szkolnej.

⁵⁵ O których mowa w § 20 ust. 2 pkt 1. rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁵⁶ O których mowa w § 22 ust. 1 pkt 2 lit a) rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁵⁷ O których mowa w § 22 ust. 1 pkt 2 lit b) rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁵⁸ O których mowa w § 22 ust. 1 pkt 3) rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁵⁹ O których mowa w § 22 ust. 1 pkt 3 lit a) rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁶⁰ O którym mowa w § 22 ust. 1 pkt 3 lit b) rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁶¹ O których mowa w § 22 ust. 3 pkt 2) rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

⁶² Podejmowane w czasie epidemii COVID-19.

Działania z roku szkolnego 2022/2023 polegały na sprawdzaniu: dokumentacji udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz dokumentacji przebiegu nauczania, terminowości i prawidłowości prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, prawidłowości zapewnienia dzieciom opieki w świetlicy szkolnej oraz bieżących obserwacji przebiegu procesu kształcenia na pojedynczych lekcjach. Dyrektor sprawdzała także teczki wychowawców (m.in. w zakresie prowadzenia notatek z rozmów z rodzicami, spotkań zespołów wychowawczych), analizowała poprawność interwencji wychowawczej (na podstawie notatek z rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami).

W wyniku przeprowadzonych działań nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 103, 107 - 108)

3. Szczegółową analizą w zakresie rzetelności działań w ramach nadzoru pedagogicznego objęto cztery kontrole planowe i jedną kontrolę doraźną oraz trzy obserwacje przeprowadzone w okresie objętym kontrolą⁶³. Wszystkie objęte szczegółowym badaniem kontrole przeprowadzono w terminach, które przewidziane były w planach nadzoru pedagogicznego.

Wszystkie objęte szczegółowym badaniem kontrole zakończyły się sporządzeniem przez Dyrektora Szkoły arkusza oceny lekcji, które zawierały m.in. wskaźniki jakości pracy nauczyciela⁶⁴, oceny: struktury zajęć (w tym: przedstawienie celów lekcji, przedstawienie oczekiwań po lekcjach, udzielania informacji zwrotnej, podsumowanie zajęć); zadań i pytań w procesie uczenia się; metod i form pracy (w tym środków dydaktycznych stosowanych na zajęciach, zaangażowani uczniów w lekcję); atmosfery sprzyjającej uczeniu i umiejętności komunikacyjnych; umiejętności radzenia sobie z grupą, w tym z uczniami z Ukrainy oraz uczniami sprawiającymi trudności. Dyrektor w arkuszach wskazywał i opisywał mocne strony nauczyciela i lekcji, nie wskazywał wniosków do doskonalenia, w jednym przypadku wpisał rekomendację⁶⁵. Opisy mocnych stron nauczycieli i prowadzonych lekcji były spójne z wynikami poszczególnych ocen zawartymi w arkuszach ocen; w związku z pozytywnymi ocenami nie sformułowano rekomendacji.

(akta kontroli str. 378-406)

Wszystkie objęte szczegółowym badaniem obserwacje przeprowadzono w terminach, które przewidziane były w planach nadzoru pedagogicznego. Obserwacje objęte szczegółowym badaniem zakończyły się sporządzeniem przez Dyrektora Szkoły arkuszy obserwacji lekcji, które zawierały m.in. wskaźniki jakości pracy nauczyciela, oceny sposobu prowadzenia zajęć, realizacji celów lekcji, umiejętności komunikacyjnych, podsumowania lekcji.

Na każdym z arkuszy Dyrektor odnotował przeprowadzenie z nauczycielem rozmowy po obserwacji, wnioski, mocne strony lekcji. W jednym przypadku sformułowane zostały obszary/kierunki wymagające doskonalenia⁶⁶. W pozostałych przypadkach Dyrektor nie zawarł uwag w zakresie potrzebnych zmian.

(akta kontroli str. 407-421)

4. Zgodnie z § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, dyrektor szkoły przedstawił na zebraniach rady pedagogicznej, wyniki, wnioski i

⁶³ Kontrole na lekcjach: j. polskiego, j. angielskiego i matematyki oraz na lekcji historii prowadzonej przez wychowawcę klasy ósmej, obserwacje prowadzone na lekcjach j. polskiego i j. angielskiego oraz informatyki (prowadzonej przez wychowawcę klasy ósmej).

⁶⁴ W ramach, których ocenie podlegały m.in.: uporządkowanie procesu przekazywania wiedzy - pomysł na lekcję, właściwe wykorzystanie czasu zajęć, użyteczna praca domowa, właściwie wykorzystana w procesie uczenia, przygotowanie do zajęć, struktura zajęć, zadania i pytania w procesie uczenia, metody i formy pracy.

⁶⁵ „w dalszym ciągu wykorzystywać wszystkie strategie nauczania i uczenia się wynikające z oceniania kształtującego”.

⁶⁶ Egzekwowanie od uczniów włączania kamer podczas lekcji oraz pokazywania swego wizerunku podczas lekcji.

rekomendacje ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego za lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023 odpowiednio 29 sierpnia 2022 r. i 30 sierpnia 2023 r.

Ponadto wyniki, wnioski i rekomendacje z nadzoru pedagogicznego w I semestrze roku szkolnego 2021/2022 przedstawiono na posiedzeniu rady pedagogicznej 1 lutego 2022 r., a w I semestrze roku 2022/2023 przedstawiono na posiedzeniu rady - 14 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 428-430, 435-440)

5. Zawarte w planie nadzoru na rok szkolny 2021/2022 wnioski odnosiły się do problematyki jakości nauczania i efektów kształcenia. Zaplanowano m.in. (na podstawie wniosków i wyników z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w roku szkolnego 2020/2021) kontrole w zakresie oceny: prawidłowości pracy w grupach, prawidłowości realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych.

(akta kontroli str. 441-500, 501-506, 507-542)

Wnioski z kontroli objętych szczegółowym badaniem (o czym mowa pkt 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) dotyczyły przebiegu pojedynczych lekcji i sposobu realizacji zamierzonych celów. Nie sformułowano zaleceń ani rekomendacji.

(akta kontroli str. 378-406)

6. Wyniki nadzoru pedagogicznego prowadzonego zarówno przez dyrektora szkoły, jak i organ sprawujący nadzór pedagogiczny zostały opisane w planie nadzoru pedagogicznego na kolejny rok szkolny. Na podstawie wniosków i rekomendacji zaplanowano kontrole, obserwacje i wspomaganie. Jak podała Dyrektor w wyjaśnieniach: *wyniki nadzoru pedagogicznego wykorzystane zostały również do planowania pracy zespołów samokształceniowych i stanowią podstawę do planu Wewnętrznszkolnego Doskonalenia Nauczycieli.*

Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej udokumentowane zostało arkuszach ewaluacji pracy nauczyciela. Arkusze wypełniane są dwa razy w roku przez wszystkich nauczycieli. Potwierdzenie powyższych informacji znajduje się w sprawozdaniach zespołów samokształceniowych i w sprawozdaniach Wewnętrznszkolnego Doskonalenia Nauczycieli.

(akta kontroli str. 544-545, 546-548)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Dyrektor realizował zadania wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz podejmował działania doraźne wynikające z potrzeb szkoły. Terminowo przedstawiał radzie pedagogicznej wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w oparciu o prowadzone podczas i w ramach kontroli i obserwacji analizy, oraz wynikające z nich wnioski i rekomendacje z nadzoru adekwatne do potrzeb szkoły.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi NIK nie formułuje uwag.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu:

Wnioski

1. Wprowadzenia do statutu Szkoły opisu organizacji współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

2. Niezwłocznego przedstawiania radzie pedagogicznej zmian w planach nadzoru pedagogicznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 6 listopada 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

Agnieszka Hofman
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Artur Pięgas
p.o. wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis

Paweł Szczepaniak
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis